

Informatyka 2 (ES1E3017)

Politechnika Białostocka - Wydział Elektryczny
Elektrotechnika, semestr III, studia stacjonarne I stopnia
Rok akademicki 2021/2022

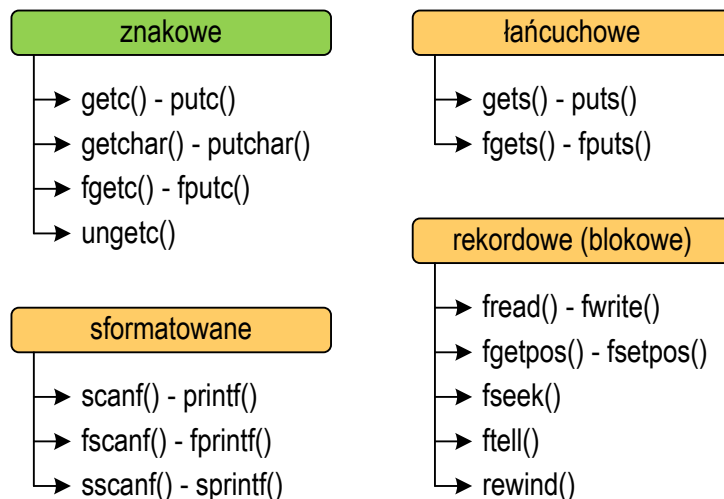
Wykład nr 5 (13.12.2021)

dr inż. Jarosław Forenc

Plan wykładu nr 5

- Operacje wejścia-wyjścia
 - znakowe
 - łańcuchowe
 - sformatowane

Znakowe operacje wejścia-wyjścia

Znakowe operacje wejścia-wyjścia

GETC stdio.h
`int getc(FILE *fp);`

- Pobiera jeden znak z aktualnej pozycji otwartego strumienia **fp** i uaktualnia pozycję
- Zmienna **fp** powinna wskazywać strukturę **FILE** reprezentującą strumień skojarzony z otwartym plikiem lub jeden ze standardowo otwartych strumieni (np. **stdin**)
- Jeśli wykonanie zakończyło się poprawnie, to funkcja zwraca wartość całkowitą **kodu** wczytanego znaku (typ **int**)
- Jeśli wystąpił błąd lub przeczytany został znacznik końca pliku, to funkcja zwraca wartość **EOF**

Przykład: wyświetlenie pliku tekstowego

```
#include <stdio.h>

int main(void)
{
    FILE *fp;
    int znak;

    fp = fopen("test.txt", "r");
    znak = getc(fp);
    while (znak != EOF)
    {
        printf("%c", znak);
        znak = getc(fp);
    }

    fclose(fp);
    return 0;
}
```

Przykład: wyświetlenie pliku tekstowego

- Odczytanie i wyświetlenie zawartości pliku tekstowego

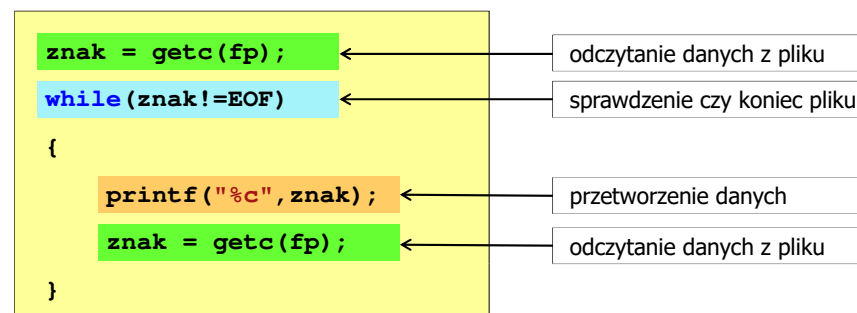
```
znak = getc(fp);
while (znak != EOF)
{
    printf("%c", znak);
    znak = getc(fp);
}
```

można zapisać w krótszej postaci:

```
while ((znak=getc(fp)) != EOF)
    printf("%c", znak);
```

Schemat przetwarzania pliku

- Typowy schemat odczytywania danych z pliku

Znakowe operacje wejścia-wyjścia

```
PUTC stdio.h
int putc(int znak, FILE *fp);
```

- Wpisuje **znak** do otwartego strumienia reprezentowanego przez argument **fp**
- Zmienna **fp** powinna wskazywać strukturę **FILE** reprezentującą strumień skojarzony z otwartym plikiem lub jeden ze standardowo otwartych strumieni (np. **stdout**)
- Jeśli wykonanie zakończyło się poprawnie, to funkcja zwraca wypisany **znak**
- Jeśli wystąpił błąd, to funkcja zwraca wartość **EOF**

Przykład: zapisanie alfabetu do pliku tekstowego

```
#include <stdio.h>
```

```
int main(void)
```

```
{  
    FILE *fp = fopen("alfabet.txt", "w");  
    for (int i='A'; i<='Z'; i++)  
        putchar(i, fp);  
    fclose(fp);  
    return 0;  
}
```

```
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
```

- Stosując strumień `stdout` można wyświetlić alfabet na ekranie

```
for (int i='A'; i<='Z'; i++)  
    putchar(i, stdout);
```

Znakowe operacje wejścia-wyjścia

```
PUTCHAR
```

```
stdio.h
```

```
int putchar(int znak);
```

- Wpisuje `znak` do strumienia `stdout` (standardowo ekran)
- Jeśli wykonanie zakończyło się poprawnie, to funkcja zwraca wypisany `znak`
- Jeśli wystąpił błąd, to funkcja zwraca wartość `EOF`

```
for (int i='a'; i<='z'; i++)  
    putchar(i);
```

```
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
```

Znakowe operacje wejścia-wyjścia

```
GETCHAR
```

```
stdio.h
```

```
int getchar(void);
```

- Pobiera znak ze strumienia `stdin` (klawiatura)
- Jeśli wykonanie zakończyło się poprawnie, to funkcja zwraca przeczytany znak (typ `int`)
- Jeśli wystąpił błąd albo został przeczytany znacznik końca pliku, to funkcja zwraca wartość `EOF`

```
int znak;  
  
znak = getchar();  
printf("%c", znak);
```

Przykład: liczba znaków wczytanych z klawiatury

```
#include <stdio.h>
```

```
int main(void)
```

```
{  
    int znak, ile = 0;  
    while ((znak=getchar()) != '\n')  
        ile++;  
    printf("Liczba znakow: %d\n", ile);  
    return 0;  
}
```

```
Ala ma laptopa  
Liczba znakow: 14
```

- Wprowadzane znaki są buforowane do naciśnięcia klawisza `Enter`
- Po naciśnięciu klawisza `Enter` zawartość bufora jest przesyłana do programu i analizowana w nim

Znakowe operacje wejścia-wyjścia

FGETC stdio.h

```
int fgetc(FILE *fp);
```

- Pobiera jeden znak ze strumienia wskazywanego przez **fp**
- Jeśli wykonanie zakończyło się poprawnie, to funkcja zwraca przeczytany znak po przekształceniu go na typ **int**
- Jeśli wystąpił błąd lub został przeczytany znacznik końca pliku, to funkcja zwraca wartość **EOF**

Znakowe operacje wejścia-wyjścia

FPUTC stdio.h

```
int fputc(int znak, FILE *fp);
```

- Wpisuje **znak** do otwartego strumienia reprezentowanego przez argument **fp**
- Jeśli wykonanie zakończyło się poprawnie, to funkcja zwraca wypisany **znak** (typ **int**)
- Jeśli wystąpił błąd, to funkcja zwraca wartość **EOF**

Przykład: liczba wyrazów w pliku

```
#include <stdio.h>

int main(void)
{
    FILE *fp;
    int znak, odstep = 1, ile = 0;

    fp = fopen("test.txt", "r");
    while ((znak = fgetc(fp)) != EOF)
        if (znak == ' ' || znak == '\t' || znak == '\n')
            odstep = 1;
        else
            if (odstep != 0) { odstep = 0; ile++; }
    fclose(fp);
    printf("Liczba slow: %d\n", ile);

    return 0;
}
```

Ala ma laptopa i psa.

Liczba slow: 5

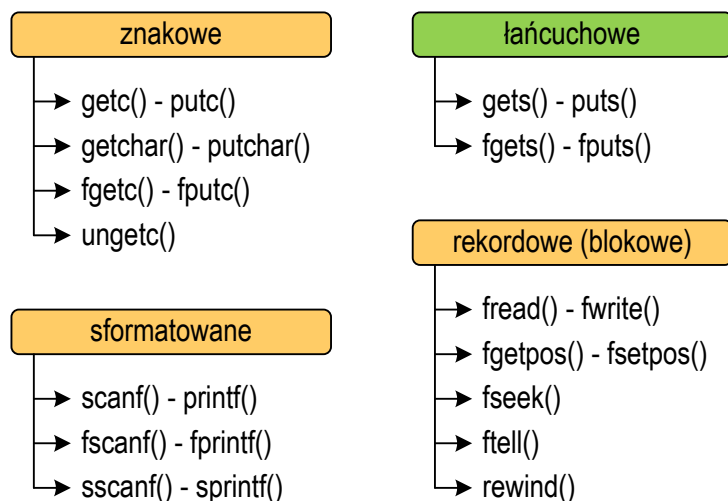
Znakowe operacje wejścia-wyjścia

UNGETC stdio.h

```
int ungetc(int znak, FILE *fp);
```

- Umieszcza **znak** z powrotem w strumieniu wejściowym **fp**

Łańcuchowe operacje wejścia-wyjścia

Łańcuchowe operacje wejścia-wyjścia

GETS stdio.h
`char* gets(char *buf);`

- Pobiera do bufora pamięci wskazywanego przez argument **buf** linię znaków ze strumienia **stdin** (standardowo klawiatura)
- Wczytywanie jest kończone po napotkaniu znacznika nowej linii '\n', który zastępowany jest znakiem końca łańcucha '\0'
- Funkcja **gets()** umożliwi wczytanie łańcucha znaków zawierającego spacje i tabulatory
- Jeśli wykonanie zakończyło się poprawnie, to funkcja zwraca wskazanie do łańcucha **buf**
- Jeśli wystąpił błąd lub podczas wczytywania został napotkany znacznik końca pliku, to funkcja zwraca wartość **EOF**

Łańcuchowe operacje wejścia-wyjścia

PUTS stdio.h
`int puts(const char *buf);`

- Wpisuje łańcuch **buf** do strumienia **stdout** (standardowo ekran), zastępując znak '\0' znakiem '\n'
- Jeśli wykonanie zakończyło się poprawnie, to funkcja zwraca ostatni wypisany znak
- Jeśli wystąpił błąd, to funkcja zwraca wartość **EOF**

```
char tablica[80];  
  
gets(tablica);  
puts(tablica);
```

Łańcuchowe operacje wejścia-wyjścia

FGETS stdio.h
`char* fgets(char *buf, int max, FILE *fp);`

- Pobiera znaki z otwartego strumienia reprezentowanego przez **fp** i zapisuje je do bufora pamięci wskazanego przez **buf**
- Pobieranie znaków jest przerywane po napotkaniu znacznika końca linii '\n' lub odczytaniu **max-1** znaków
- Po ostatnim przeczytanym znaku wstawia do bufora **buf** znak '\0'
- Jeśli wykonanie zakończyło się poprawnie, to funkcja zwraca wskazanie do łańcucha **buf**
- Jeśli wystąpił błąd lub napotkano znacznik końca pliku, to funkcja zwraca wartość **NULL**

Łańcuchowe operacje wejścia-wyjścia

FPUTS

stdio.h

```
int fputs(const char *buf, FILE *fp);
```

- Wpisuje łańcuch `buf` do strumienia `fp`, nie dołącza znaku końca wiersza `'\n'`
- Jeśli wykonanie zakończyło się poprawnie, to funkcja zwraca ostatni wypisany znak
- Jeśli wystąpił błąd, to funkcja zwraca wartość `EOF`

Przykład: wyświetlenie pliku tekstowego

```
#include <stdio.h>

int main(void)
{
    FILE *fp;
    char buf[15];

    fp = fopen("test.txt", "r");
    while (fgets(buf, 15, fp) != NULL)
        fputs(buf, stdout);

    fclose(fp);
    return 0;
}
```

Przykład: wyświetlenie pliku tekstowego

- Zawartość pliku `test.txt`

```
Poprzednikiem języka C
był język B,
który
Ritchie rozwinał w język C.
```

- Kolejne wywołania funkcji `fgets(buf,15,fp);`

```
Poprzednikiem języka C
był język B,
który
Ritchie rozwinał w język C.
```

Przykład: wyświetlenie pliku tekstowego

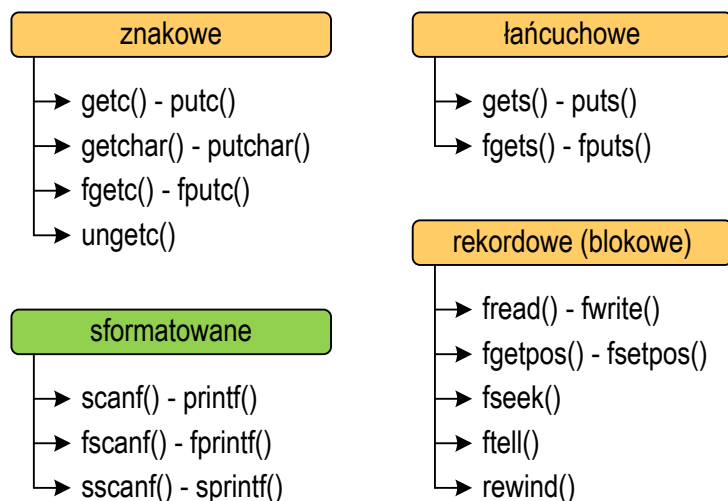
- Kolejne wywołania funkcji `fgets(buf,15,fp);` i zawartość tablicy `buf`

```
Poprzednikiem języka C
był język B,
który
Ritchie rozwinał w język C.
```

P	o	p	r	z	e	d	n	i	k	i	e	m	\0	
j	e	z	y	k	a	C	\n	\0						
b	y		j	e	z	y	k	B	,	\n	\0			
k	t	o	r	y	\n	\0								
R	i	t	c	h	i	e		r	o	z	w	i	n	\0
a	l		w		j	e	z	y	k		C	.	\n	\0

`\n` = `\n`

Sformatowane operacje wejścia-wyjścia

Sformatowane operacje wejścia-wyjścia

PRINTF stdio.h

```
int printf(const char *format, ...);
```

- Wyprowadza dane do strumienia **stdout** (ekran)

FPRINTF stdio.h

```
int fprintf(FILE *fp, const char *format, ...);
```

- Wyprowadza dane do otwartego strumienia (pliku) **fp**

SPRINTF stdio.h

```
int sprintf(char *buf, const char *format, ...);
```

- Wyprowadza dane do bufora pamięci wskazywanego przez **buf**

Sformatowane operacje wejścia-wyjścia

SCANF stdio.h

```
int scanf(const char *format, ...);
```

- Czyta dane ze strumienia **stdin** (klawiatura)

FSCANF stdio.h

```
int fscanf(FILE *fp, const char *format, ...);
```

- Czyta dane z otwartego strumienia (pliku) **fp**

SSCANF stdio.h

```
int sscanf(char *buf, const char *format, ...);
```

- Czyta dane z bufora pamięci wskazywanego przez **buf**

Przykład: zapisanie liczb do pliku tekstowego

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <time.h>

int main(void)
{
    FILE *fp; float x; int i;
    srand((unsigned int)time(NULL));
    fp = fopen("liczby.txt", "w");
    for (i=0; i<10; i++)
    {
        x = (float)rand()/RAND_MAX*100;
        fprintf(fp, "%f\n", x);
    }
    fclose(fp);
    return 0;
}
```

```
3.830073
70.848717
99.322487
19.812616
7.132175
49.134800
10.238960
18.668173
8.914456
69.258705
```

Przykład: zapisanie danych do pliku tekstowego

```
#include <stdio.h>

int main(void)
{
    FILE *fp;
    int wiek = 21;
    float wzrost = 1.78f;
    char imie[10] = "Jan", nazw[10] = "Kowalski";

    fp = fopen("dane.txt", "w");
    fprintf(fp, "Imie:      %s\n", imie);
    fprintf(fp, "Nazwisko: %s\n", nazw);
    fprintf(fp, "Wiek:      %d [lat]\n", wiek);
    fprintf(fp, "Wzrost:    %.2f [m]\n", wzrost);
    fclose(fp);

    return 0;
}
```

```
Imie:      Jan
Nazwisko:  Kowalski
Wiek:      21 [lat]
Wzrost:    1.78 [m]
```

Obsługa błędów wejścia-wyjścia

```
feof                                stdio.h
int feof(FILE *fp);
```

- Sprawdza, czy podczas ostatniej operacji wejścia dotyczącej strumienia `fp` został osiągnięty koniec pliku
- Zwraca wartość różną od zera, jeśli podczas ostatniej operacji wejścia został wykryty koniec pliku, w przeciwnym razie zwraca wartość 0 (zero)

Przykład: odczytanie liczb z pliku tekstowego

```
#include <stdio.h>

int main(void)
{
    FILE *fp; float x;

    fp = fopen("liczby.txt", "r");

    fscanf(fp, "%f", &x);
    while (!feof(fp))
    {
        printf("%f\n", x);
        fscanf(fp, "%f", &x);
    }

    fclose(fp);

    return 0;
}
```

```
3.830073
70.848717
99.322487
19.812616
7.132175
49.134800
10.238960
18.668173
8.914456
69.258705
```

Przykład: odczytanie liczb z pliku tekstowego

- Sposób zapisu liczb w pliku wejściowym nie ma znaczenia dla prawidłowości ich odczytu
- Liczby powinny być oddzielone od siebie znakami spacji, tabulacji lub znakiem nowego wiersza

```
3.830073
70.848717
99.322487
19.812616
7.132175
49.134800
10.238960
18.668173
8.914456
69.258705
```

```
3.830073    70.848717
99.322487   19.812616
7.132175    49.134800
10.238960   18.668173
8.914456    69.258705
```

```
3.830073    70.848717    99.322487
19.812616    7.132175     49.134800
10.238960    18.668173    8.914456
69.258705
```


Przykład: odczytanie danych z pliku tekstowego

- Odczytanie danych różnych typów z pliku tekstowego

```
Nowak Grzegorz 15-12-2000
Kowalski Wojciech 03-05-1997
Jankowska Anna 23-05-1995
Mazur Krzysztof 14-01-1990
Krawczyk Monika 03-11-1995
Piotrowska Maja 12-06-1998
Dudek Piotr 31-12-1996
Pawlak Julia 01-01-1997
```

Grzegorz	Nowak	wiek: 21
Wojciech	Kowalski	wiek: 24
Anna	Jankowska	wiek: 26
Krzysztof	Mazur	wiek: 31
Monika	Krawczyk	wiek: 26
Maja	Piotrowska	wiek: 23
Piotr	Dudek	wiek: 25
Julia	Pawlak	wiek: 24

Przykład: odczytanie danych z pliku tekstowego

```
#include <stdio.h>

int main()
{
    FILE *fp;
    char naz[20], im[20];
    int d, m, r;

    fp = fopen("osoby.txt", "r");
    fscanf(fp, "%s %s %d-%d-%d", naz, im, &d, &m, &r);
    while(!feof(fp))
    {
        printf("%-12s %-12s wiek: %d\n", im, naz, 2021-r);
        fscanf(fp, "%s %s %d-%d-%d", naz, im, &d, &m, &r);
    }
    fclose(fp);

    return 0;
}
```

Przykład: odczytanie danych z pliku tekstowego

```
#include <stdio.h>
```

```
int main()
```

```
{
    FILE *fp;
    char naz[20], im[20];
    int d, m, r;
```

```
    fp = fopen("osoby.txt", "r");
```

```
    fscanf(fp, "%s %s %d-%d-%d", naz, im, &d, &m, &r);
```

```
    while(!feof(fp))
```

```
    {
        printf("%-12s %-12s wiek: %d\n", im, naz, 2021-r);
        fscanf(fp, "%s %s %d-%d-%d", naz, im, &d, &m, &r);
```

```
    }
```

```
    fclose(fp);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

Grzegorz	Nowak	wiek: 21
Wojciech	Kowalski	wiek: 24
Anna	Jankowska	wiek: 26
Krzysztof	Mazur	wiek: 31
Monika	Krawczyk	wiek: 26
Maja	Piotrowska	wiek: 23
Piotr	Dudek	wiek: 25
Julia	Pawlak	wiek: 24

Koniec wykładu nr 5

Dziękuję za uwagę!